

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1537/2017
21.09.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац, Звездане Лутовац, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ... код ..., чији је пуномоћник Ђура Благојевић, адвокат у ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд, Филијала Ниш, кога од ревизије заступа Милош П. Пејовић, адвокат у ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу број Гж 2951/16 од 13.12.2016. године, у седници већа одржаној 21.09.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу број Гж 2951/16 од 13.12.2016.године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Лесковцу број Гж 2951/16 од 13.12.2016. године и пресуда Основног суда у Нишу број П 9998/15 од 12.11.2015. године у другом и четвртном ставу изреке, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде штете због разлике између пензије која припада и пензије која је исплаћена тужиоцу за период од 01.03.2010. године до 01.12.2013. године исплати месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа, па до исплате у року од 15 дана и да му надокнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 12.000,00 динара у року од 15 дана.

Образложење

Основни суд у Нишу је пресудом број П 9998/15 од 12.11.2015. године, првим ставом изреке, одбио приговор апсолутне ненадлежности Основног суда у Нишу. Другим ставом изреке је усвојио тужбени захтев тужиоца, па је обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде штете због разлике између пензије која му припада и пензије која му је исплаћена за период од 01.03.2010. године до 01.12.2013. године исплати месечне износе који су ближе означени у изреци са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до коначне исплате, а све то у року од 15 дана. Трећим ставом изреке је одбијен део тужбеног захтева преко досуђеног, а до тражених износа у наведеном периоду као и за месец јануар, фебруар и март 2013.

године. Четвртим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.367,61 динара у року од осам дана.

Виши суд у Лесковцу је пресудом број Гж 2951/16 од 13.12.2016. године одбио као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврдио је првостепену пресуду Основног суда у Нишу у ставовима један, два и три. Преиначио је решење о трошковима поступка садржано у четвртом ставу тако што је обавезао туженог да тужиоцу на име трошкова спора исплати износ од 55.607,61 динар у року од осам дана са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је део захтева тужиоца за накнаду трошкова поступка преко овог износа па до износа из првостепене пресуде од 70.367,61 динар одбио као неоснован.

Против другостепене пресуде Вишег суда у Лесковцу, тужени је изјавио посебну ревизију због погрешне примене материјалног права, односно потребе да се размотре правна питања од општег интереса, правна питања у интересу равноправности грађана и да се уједначи судска пракса.

Одредбом члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 и 55/14), је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овога члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној применом члана 404. ЗПП, због потребе разматрања правног питања права о ванредном усклађивању пензије за 11,06 % од 11.01.2008. године за оне пензионере који су пензију остварили код туженог, након 01.01.2008. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку и нашао је да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју повреду Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоцу је решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 25.03.2010. године признато право на инвалидску пензију коју тужилац прима сваког месеца. Решењем о ванредном усклађивању пензије које је тужени донео 25.01.2008. године, пензије су усклађене за 11,06 %, али тужиоцу није усклађена пензија. Вештачењем је утврђено да почев од 01.03.2010. године пензија тужиоцу није усклађена, тако да му је у периоду од 01.03.2010. до 31.12.2013. године исплаћено мање 133.380,55 динара према вредности бода од 9,02 динара. У другој варијанти налаза и мишљења вештака као полазна основица за усклађивање пензија узета је вредност бода од 9,40 динара сходно одлуци министра одбране од 20.03.2008. године и према тој варијанти у том истом периоду тужиоцу је мање плаћено 224.543,55 динара.

На основу овако утврђених чињеница нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца и обавезали туженог да му на име мање исплаћених месечних износа пензија за период од 01.03.2010. до 31.12.2013. године исплате месечне износе за сваки месец понаособ са каматом, а на основу одредби члана 154, 155, 172. став 1. 186, 190. и 297. Закона о облигационим односима уз примену Одлуке о усклађивању војних пензија за 2007. годину („Службени војни лист број 13/08) и одлуке министра одбране донете на основу одредбе члана 261. став 5. Закона о војсци Југославије о усклађивању пензија војних осигураника за 4,21 % почев од 01.01.2008. године. Нижестепени судови су заузели став да су војни осигураници почев од 01.01.2008. године у погледу права на усклађивање пензије укључени у општи систем пензијског и инвалидског осигурања, а то значи да се испуњеност законских услова за признавање права на ванредно усклађивање пензија није могла одвојено ценити у односу на војне осигуранике, јер су пензије остварене до 01.01.2008. године, као и оне остварене после тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених.

Основано се у ревизији туженог истиче да је тужилац право на пензију остварио 01.03.2010. године и да је њему пензија уврђена по одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању на дан остваривања права. Наиме, директор туженог је 25.01.2008. године донео решење о увећању пензија за 11,06 % почев од 01.01.2008. године (решење о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године) којим је извршено усклађивање пензија од 01.01.2008. године, а у то време тужилац је био у радном односу и примао је плату. Усклађивање пензија за 11,06 % почев од 01.01.2008. године односи се на кориснике пензије које су тај статус имали до 31.12.2007. године и примали су пензију.

Врховни касациони суд је имао у виду да је до 31.12.2007. године на снази био Закон о војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ број 43/94, 28/96, 46/99, 74/99 и 3/02 и 37/02 и „Службени лист СЦГ“ 7/05 и 44/05) где је чланом 261. било прописано да се пензије одређене по овом закону усклађују са почетком сваке календарске године са пензијама одређеним у претходној години. Пензије се усклађују тако што се као пензијски основ за раније остварене пензије узима плата која припада за одговарајући чин од кога се одређују пензије остварене у претходној години.

Законом о војсци Србије („Службени гласник РС“ број 116/07 и 88/09) у прелазним и завршним одредбама је у члану 193. прописано да усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу се врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Чланом 197. је прописано да до доношења прописа о војној обавези, социјалном, здравственом и пензијском и инвалидском осигурању професионалних војних лица остају на снази следеће одредбе Закона о војсци Југославије: Поглавље XIV – пензијско и инвалидско осигурање (чланови 240. до 260. и од 262. до 278.).

Из изнетог произилази да није остао на снази цитирани члан 261. Закона о војсци Југославије на основу кога су пензије усклађиване у време важења тог закона уз истовремену околност да није донет посебан Закон о пензијском и инвалидском осигурању за војне осигуранике, те је као регулатива за ову материју остао Закон о

пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12 и 62/13).

Како је тужилац право на пензију остварио 01.03.2010. године њему је пензија утврђена према одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању на дан остваривања тога права, те је тужилац пензију примао од тада па надаље са припадајућим увећањима. Увећање од 11,06 % се односило на претходни временски период као што је речено за кориснике пензије који су то били до 31.12.2007. године.

Врховни касациони суд је оценио да тужени основано ревизијом побија правилност пресуђења, те је исту уважио на основу члана 416. став 1. ЗПП, јер је утврдио да нижестепени судови нису правилно применили материјално право.

Одлуку о трошковима поступка Врховни касациони суд је донео на основу члана 165. став 2. ЗПП, јер је преиначио одлуку против које је изјављен правни лек, па је туженом досудио нужне трошкове поступка на основу члана 163, 153. став 1. и 154. ЗПП, те у складу са важећом Адвокатском тарифом, па је обавезао тужиоца да туженом надокнади трошкове за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић